

„Štajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računani naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. seprodajajo po 6 v. Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80, za 1/2 strani K 40, za 1/4 strani K 20, za 1/8 strani K 10, za 1/16 strani K 5, za 1/32 strani K 2,50, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 7.

V Ptuj v nedeljo dne 18. februarja 1912.

XIII. letnik.

Krinka doli!

Že zadnjič smo poročali, da so slovensko-klerikalni poslanci zopet razbili štajerski deželni zbor in s tem umorili vse želje in nade bednega štajerskega ljudstva. Kdor pozna življenje, pravzaprav životarjenje tega nesrečnega ljudstva, ki se bori vsak dan na novo za kosček kruha, kdor vidi pol nago deco in lačne starčke, od katerih jemljejo debeli duhovni gospodje zadnje krajarčke, kdor ima le pojem o kmetem, delavskem in obrtniškem življenju, kdor je poskusil razumeti vso plitvo narodnjaško politiko naših „ljudskih voditeljev“, — ta mora res v sveti jezi nad počenjanjem teh poslancev udariti s pestjo po mizi! Za Boga, kaj pa že mislijo ti slovensko-klerikalni poslanci, da so? Ali res mislijo, da je zabitost širokih množic duševno zanemarjenega ljudstva tako velika, da si smejo vse dovoliti? Ali res mislijo ti „poslanci“, da dela slovensko ljudstvo edino za žepce svojih zastopnikov? Ali res mislijo, da bodo že celo deželo komandirali in strahovali? Ali res mislijo, da je njih tucet več vreden nego stotisoč kmetov? ... Gospodje slovenski poslanci, ne šopirite se s pavovim perjem, ne nosite previsoko svoje nosove! Pomislite, da traja „svaka sila do vremena“ ... Ljudstvo gleda in vidi! Ljudstvo čuti! In to ljudstvo bode polagoma izprevidilo, da ste vi slovenski poslanci njegovi grobokopi! Na vaši vesti je vsa beda in revščina, vi ste krivi, da ljudstvo obupuje in si ne vè več pomagati! Vi bodete odgovor dajali pred zgodovino revnega slovenskega ljudstva, katerega življenje je vsak dan bolj podobno življenju beračev ...

Vi ste krivi! — Kdo je to? — Vi slovenski deželni poslanci štajerski, ste krivi! V starih časih bi se pribilo vaša imena na sramotno tablo! Ali tudi zdaj se jih ne sme pozabiti! Ob vsaki priliki moramo ljudstvo opozarjati na vaša imena, vi politični gospodje, ki pustite ljudstvo v lakoti umirati, medtem ko imate začasno volitev usta vsa polna najsladkejših obljub! Ej, gospodje, ljudstvo si bode vaša imena zapomnilo in prišel bode zopet čas volitev, zopet čas boja, zopet čas medenih obljub. Takrat bode pač marsikateri vaš dosedanji zapeljani somišljenik in prijatelj izprevidel, marsikateri kmet bode šel raje v hlev svoje izstra dane krave gledati ali na travnik posledice povodnji opazovati, nego da bi zopet v krčmi pritrjeval vašim zlaganim besedam! ... Kateri so torej deželni poslanci slovenski, ki so preprečili gospodarsko delo? Tu so njih imena:

Dr. Korošec, kaplan;
 dr. Benkovič, advokat;
 dr. Jankovič, zdravnik;
 dr. Verstovšek, profesor;
 Ozmeč, župnik;
 Robič, deželni odbornik;
 Roškar;
 Meško;
 Novak;
 Pišek;
 Terglav;
 Vrečko;

pomočniki, ki morajo vbogati!

To so tisti junaki, ki silijo štajersko deželo v vedno nove dolgove. Kadar bodejo ti možakarji zopet med ljudstvo prišli, takrat naj vsak posamezni kmet korajžno svoje mnenje pove. Kmet, obrtnik, delavec, — ne boj se tega tucata možakov, ki te danes po komandi protiavstrijskih hujskačev „zastopajo“ ...

Ljudstvo, povej tem poslancem resnico! Kmet, kadar ti bode vzel eksekutor zadnjo kraljico iz hleva, takrat pojdi tvojega slovenskega poslanca vprašati, zakaj je delal deželi dolgove in s tem večje davke ... Kadar bodeš v uničenem vinogradu iskal pomoči od države in dežele, ki vendar temelji na kmetem delu, takrat pojdi k tvojemu slovenskemu poslancu in vprašaj, zakaj ti je podpora s nedel ... Kadar preplove Drava ali Pesnica tvoje travnike in kadar pride zopet čas, da moraš „mrvo mlatiti“, takrat pojdi k slovenskemu poslancu in mu reči: Zakaj si onemogočil regulacijo? ... Kadar bodeš na smrt bolan iskal pomoči v deželni bolnici in se ti bodejo vrata pred nosom zaprla, takrat pojdi k tvojemu poslancu in mu reči: Zakaj pustite celo bolnike trpeti, ako že zdravim ničesar ne privoščite?! ... In končno, vbogi kmet, vprašaj te slovenske poslance: Zakaj niste delali obstrukcije, ko ste dobivali lepe denarje kot plačo za vašo poslaniško lenobo?! Zakaj ste jemali dijete, slovenski poslanci, ko ste vendar vedli, da ljudstvo trpi in strada? ...

Slovenski poslanci! Na vašo glavo pride revščina slovenskega ljudstva!

Politični pregled.

Državna zbornica stopila bode v torek, dne 27. februarja zopet skupaj. Razpravljati bode morala zdaj o najvažnejših postavnih predlogah: o državnem proračunu, o vojni preosnovi in o raznih davčnih postavah. Baje se bode tudi zopet o italijanski visoki šoli govorilo, ako ne bode zopet na Avstrijskem tako običajna obstrukcija vse delo preprečila.

Delegacije obdržale bodejo svoje glavno zasedanje šele meseca aprila po Veliki noči. Minister za zunanje zadeve grof Aehrenthal je namreč bolan in splošno se sodi, da sekcijski šef Müller, ki ga zastopa, ne bode prišel pred delegacije. Pozno zasedanje delegacij pa bode imelo bržkone to posledico, da se ne bode moglo sprejeti skupni proračun; računati nam je torej zopet s proračunskim privorjajem.

Kam gre denar iz davkov? Vlada je za hrvatske in slovenske šole na Primorskem 100.000 kron izplačala; od te svote dobi hrvatsko šolsko društvo 70.000 K, ki jih bode bogvè kako porabilo. Pa pravijo, da nam gre slabo ...

Poroka v cesarski hiši. 10. t. m. vršila se je v Schönbrunnu poroka nadvojvodine Izabele Marije z bavarskim princem Jurjem. Poroke se je udeležil tudi naš cesar, oče ženina princ Leopold in skoraj vsi člani cesarske družine. Poročil je visoki par nadškof dr. Nagl.

Zopet klerikalni polom. Klerikalci so povsod ednaki: svoja denarna podjetja in gospodarska

draštva izrabljajo v politične namene in tako pride do poloma, pri katerem izgubi potem mnogo zapeljanih kmetov svoje premoženje in svojo čast. Tak slučaj se je zgodil zdaj zopet. Klerikalna osrednja zveza rusinskih „rajfajznovk“ je prišla v konkurz. Revizor je dognal, da njen položaj naravnost obupen. Primanjkljaj znaša okroglo 8 milijonov kron. Trpelo bode rusinsko ljudstvo, — zapeljivci pa so gotovo že na varnem!

Skupna Hrvatska. Med hrvatskimi narodnjaki se (kakor med našimi prvakišimi zagriženci) vedno zopet ponavlja misel o združenem hrvatskem kraljestvu. Žalostne razmere pod madžaronsko vlado to misel še pospešujejo. Hrvati so sedaj raztrešeni po Hrvaški, Slavoniji, Bozni, Hercegovini in Dalmaciji. Njih poslanci so zdaj sklenili, da bodejo ob zasedanju delegacije cesarju prošnjo predložili, da naj se združi vse Hrvate v ednotno kraljestvo z lastno ustavo. Seveda se te prošnje ne bode vlašilo, ker bi to pomenilo začetek konca avstro-ogrške monarhije.

Izgnani škofi. Zaradi politične hujskarije proti državi izgnala je portugalska vlada za dve leti nadškofa v Bragi in v Portalegri. Portugalci ne dopustijo, da bi politika duhovščine nemir delala.

V Švici so sklenili pri ljudskem glasovanju vpeljavo novega zavarovanja za slučaj nezgode ali bolezni. Za predlog je glasovalo 45.000 oseb.

Sijamski kralj Mana Vairaut se je podal na veliko potovanje po Evropi.

Ednaka pravica za vse!

Vrli koroški list „Allg. Bauernzeitung“ prinaša pod tem naslovom zanimivi članek, ki se naslanja sicer večinoma na koroške razmere, ki pa ima vendar tudi splošni pomen. Objaviti hočemo torej tudi mi poglobitve misli iz tega članka:

Kmalu ko je sedanje ministerstvo nastopilo, se je na Dunaju zopet „delilo.“ Poljaki, ki imajo največje in nikdar polne žepce, dobili so seveda zopet največ. Njih troglavni poljsko-rusko-avstrijski patriotizem ima to lastnost, da se ga mora semtertja z avstrijskim denarjem plačati. 30 let sem že regulirajo v Galiciji potoke, in čudno, kadar so gospodje Poljaki napravili pri temu svoj „kšeft“, odtrga voda zopet vse proč. Zdaj je vlada Poljakom zopet 100 milijonov kron za gališke kanale dovolila, kateri kanali bodejo 8 mesecev v letu zmrznjeni, ostalih 4 mesecev pa posušeni. Na drugem mestu se je Čehe, te „patriote na preklic“ bogato obdarilo. Že pred par leti dobila je Praga (kakor nobeno drugo mesto!) od vlade 10 milijonov kron. Zdaj pa se je zopet za Češko več kot 100 milijonov kron za vodne zgradbe dovolilo. V Trstu je vlada 56 milijonov tako rekoč v vodo vrgla, kajti novi „molo“ se je podrl, predno je bil zgrajen. Celo za Kranjce, ki so l. 1908 za Srbijo denarje nabirali, ima vlada vedno darila.

Kaj pa se je za naše planinske dežele,

(zlasti za Štajersko in Koroško) storilo? Skoraj nič!

Koroška je n. pr. v gospodarskem oziru naravnost vzorna dežela, ker je večidel napredna. Ali blagor dežele trpi pod brezvestnimi duhovniškimi špekulanti in klerikalnimi političarji (à la Walcher in Grafenauer). Poleg tega izkoriščajo klerikalci še posamezne vasi. Le v ekrajih Zgornja Bela in Winklern se vsako leto za lažljivo klerikalno časopisje 8.000 kron prislepari . . .

V splošnem zahtevamo, da se milijone davčnega denarja ne porabi izključno za Poljsko in Češko, marveč da se jih pusti deloma tudi pri nas na Koroškem in Štajerskem.

Napredni poslanci so vlado vedno na to opravičeno zahtevo opozarjali (slovenski poslanci seveda se raje s Čehi bratijo!). Ali tako ne gre naprej! Dolžnost države in vlade je, da naše dežele podpira.

Vlada porablja državne denarje dostikrat na najslabši način. Tako je ministerstvo Bienenrth klerikalni stranki darovalo dva milijona kron za agitacijo pri zadnjih državnozborskih volitvah. S to svoto bi se bilo lahko mnogo gospodarsko koristnega storilo. Vlada je hotela farski rudnik v Sonnbergu nakupiti; napredno časopisje je to nakano pravočasno preprečilo in s tem državo pred milijonskimi izgubami obvarovala. Sploh se nam zdi, da ima vlada za klerikalne strankarske namene vedno odprte roke. Vsled draginje se je dalo raznim državnim uslužbencem po par kron podpore, ni se oziralo na bolezen ali število otrok. Fajmoštrm in debantom pa daruje država takojstotake kron. So fajmoštri, ki se hvalijo, da imajo dohodke kakor kakšni okrajni glavari, ki pa vendar od države na leto po 300 kron podpore dobivajo. In to so ledični gospodje, ki znajo tudi štolnino raztegniti. Kdo papomaga kmetu ali obrniku iz resnične revščine? Sredstva za podpiranje debelih fajmoštrm in debantov so v državnem zboru na zviti način skrita. Mali, vbogi duhovniki seveda ničesar ne dobijo . . . Poslanci naj bi takemu zapravljanju državnih denarjev konec naredili! Tudi na drugi zahrbtni način se še visoki duhovščini darila dovoljuje. Pri pristojbenem ekvivalentu se merodajno vrednost kolikor mogoče nizko ceni. Tako postopanje velja poleg tega za 10 let . . .

Na ta in na enake načine se klerikalni „mrtvi roki“ darila daje, medtem ko „špara“ vlada pri deželah in prebivalstvu. Tako se

maši klerikalne mišje luknje z davčnim denarjem!

Ljudstvo pravi: Pravica za vse! In zato naj vlada na ljudstvo misli . . .

Gotovo govejo juho
najfinejšega okusa dajo

MAGGI JEVE **kočke**

 à **5 h**

Pazite natanko na ime **MAGGI** in varstveno znamko križeva zvezda. Druge kočke ne izvirajo od firme **MAGGI**.

391

Dopisi.

Iz Ribnice na Štajskem. Kruta smrt pri nas ne pobira, ampak izbira; izbrala si je v kratki dobi najboljših štiri in sicer: 70 let stara Janeza Petrum, posestnika in gostilničarja. Gospo Ludmilo Radich p. d. Petre, posestnico, nenadoma v najboljši dobi, zapustivši troje malih otrok. 60 let starega Blaža Zapečnik p. d. Huschman, posestnika na Orlici. Zadnjo nedeljo pa smo sprejmi gospoda Janeza Ladinek p. d. Burggraf, 70 let starega veleposestnika, k večnemu počitku. Same blage duše, mir in pravico ljubni značaji, pridni sosed, ki so radevoljno vstregli vsakomur, ki je na ta ali oni način pomoči potreboval, bodisi siromak ali drugi, njih vrat nikoli ni najšel zaprtih, zato pa so bili tudi obče spoštovani in priljubljeni; to so dokazali sijajni sprevodi na pokopališče, katerih se je udeležilo ogromno število ljudi. Bodi jim večni mir, katerega so v življenju toliko ljubili!

Od sv. Ruperta v slov. gor. Neki dopisun „Slov. Gospodarja“ se v št. 5 omenjenega lista, imenovavši me tajnika tukajšnjega „Bral-

nega društva“, zelo huđuje nad menoj, zaka da spravljam naše št. Roperske fante na Nemško v službo, ker da to ni prav zaradi pomanjkanja tukajšnjih delavskih moči in da se tam fantje izpridijo ter se vračajo kot posilineneci domov. Vprašal pa bi Tebe — posiljubl — kdo pa je tega kriv? Res žalostno in težavno je za našega kmeta, da mora vsled te grde nevošnjivosti in nedopustnosti nemškega poduka v naših krajih pošiljati svoje sinove daleč od doma, da se tam priuče tega toli važnega jezika. Vsak zaveda mladenič, bodisi tudi dekle, ki pozna pomen pregovora: „Več jezikov znaš, več ljudi veljaš“ je takorekoč primoran, začasno zapustiti svoj domačo grudo, da se priuči na tujem tega, česa mu toliko zaviđaš, Ti zagrižena prismoda. Bodi Ti torej povedano, ljubo dopisunče, da se pramo malo zmenim za Tvoje čenčarije! Dovolim si p tudi ponizno vprašati našega gospoda učitelja kaj mu daje povod, da se zaradi tega mojega početja togoti in razsaja nad mojim bratom šolarjem? Ne pustim si tudi od tega g. dopisa trditve, da bi jaz fante lokal na Nemško. Še sami radi grejo, ker tudi nemški škerjančki lep življajo . . .

Strelci pri Ptujju. Ponoči dne 2. t. m. s neznanimi tatovi vlomili pri Franc Golob v kuhinjo. Ukradli so iz peči 3 modle pečenih pogač in kuhanega mesa, strgali kufer ter pokradli surovo meso, 3 kile cukra, 2 flaši žganja in lonec ocvirkov. Pojedli so tudi domači sir in dosti suhih sliv. Potrli so več flaš in kuhinjske posode. Bog jim žegnaj! — Franc Golob.

Iz Ragaznice pri Ptujju. Znanec očeta Mila Brenčiča sin Joško se je te dni (12. t. m.) poročil s hčerko poslanca Piškega. Cestitamo poročencoma v tem novem stanu in želimo obilne sreče in blagoslova. Želim, da bi njuno sroč prešinil žarek svetlobe, da bi bila ves čas svoja življenja naprednega mišljenja in vedenja.

Kozje. Veliki živinski in kramarski sejma se vrši dne 24. februarja t. l. v Kozjem. Sejmarji se opozarjajo na novo mostno tehtnico, katero bo ta dan brezplačno na razpolago. Vstopne sejmštevila za živino je vstopnine prost. Ker je pričakovati ogromno število lepe živine, se kupci uljudno vabijo.

Ješence. Dragi „Štajerci!“ Redkokedaj sliši od nas, pa vendar se moramo oglasiti v našem ljubem „Štajercu.“ Radi bi imeli, da izvejo bralci „Štajerca“ tudi od nas kaj novega. Pred nekaj leti vladalo je v naših gozdih velika veselje, petje in žrgolenje ljubih ptičev; kaj poslušal bi bil človek te lepe drobne pevke. Prišel je pa semkaj nek železnični čuvaj, kateri je rekel, da je vsako meso dobro, če je le dobro pripravljeno; oropal je vse gnezde, vzal mladiče ter jih snedel. Izginilo je to ljubo petje. Dragi bralci „Štajerca!“ O tej naši žalosti izvedel je nek mlad kaplan z imenom Ivan Baznik iz Hočah, ter jo takoj iztuhtal in nam pomagal v tem žalostnem času; glejga šmenta, ta Blaznik ali kako se že piše, to vam je kerlc. Ustanovil je neke „Orle“; dobro da ne „čuke.“ Izvedeli smo, da je ustanovil te „Orle“ v Hočah; tam so se baje vgnezdili in prifrčali na Slivnico, in tukaj jim bo gosp. drž. poslanec Pišek baje nogoše špilal in jih bo učil pet; torej kako smo srečno imamo upanje, da se v naše gozde povrne spet ljubo petje in zopet bode živahno življenje. Dragi „Štajerci!“ Kako bodejo ti „Orli“ frčali? Vam bodedo poročali. Najbolj gotovo pa je, da se bodejo raztepli po svetu, kakor tudi njih „hauptmann“ Pišek, ki ne bode dobil pri nobenega glasu (v morebitni volitvi v deželni zbor.) Kaj ne, dragi bralci „Štajerca“, tako ne hočejo osrečiti farski podrepniki in kaki še za usesom mokri kaplani. Ko bi nam ta Blaznik kaplan v Hočah, ustanovil kako gospodarsko društvo, bi bilo res velikega pomena, pa tudi z „Orli“, „Oberčuki“ nas pa še tako mlad kaplan Blaznik ne boš osrečil. Za danes dovolj. Se te bojim, dragi „Štajerci“, da prekoračim 10 tvojih zapovedi. Živel „Štajerci!“ Auf Wiedersehen Herr Blaznik, zwischen Marburg und Kötsch.

Sv. Trojica v Slov. gor. V sredo dne 2. februarja smo spremljali tukajšnjega posestnika Jurija Kohs k zadnjem počitku. Prerano je vzel brezmišlostna smrt ženi pridnega moža, otrokonosnega očeta, požarnikom zvestega tovariša nam pa dobrega prijatelja in sosedu. Dokazano mu je lep sprevod, katerega mu je dala po

Politična šala.

Naša slika kaže politično karikaturu o kitajskih razmerah; na sliki vidimo prestol kitajskega cesarja, ki sedi čisto zgoraj, prestol podpirajo „mandžuhi“, ki so pristaši sedanjega cesarja. Ali nezadovoljno ljudstvo se v prestol upira in že se majo, — kmalu se bode podrl. Tako so tudi v resnici razmere na Kitajskem. Ustaja so na celi črti zmagali in že se je proglasila republika. Časi mandžuhovskega cesarja so minuli . . .

Der wackelnde Mandschuthron

Zahtevajte

povsod

„Štajerca“

žarn
sedr
niso
stak
člov
ker
kate
Kak
njim
bodi
od
cerk
kme
42.
imer
Ant
Koh
Mul
kme
sest
izda
litev
so s
k a
kapi
kršč
dom
hlap
ki i
ni d
men
kjer
nem
čast
tehe
so,
Rozi
so p
pold
šola.
časti
in E
pa-
in i
mu
zmi
dijo
to r
bodi
haš
reza
proč
je t
žanc
itak
Ško
naz
zgra
na
100
500
neki
žira
tako
je v
pet
vzdi
obsc